

Kliinikumi Leht

SISELEHT nr 216 | märts 2019

www.kliinikum.ee/leht

 Tartu Ülikooli Kliinikum

Kui parim operatsioon on see, mida tegema ei pea, siis parim insult on ära hoitud insult

5. aprillil toimub Tartu Ülikooli Kliinikumi, L. Puusepa nim. Neuroloogide ja Neurokirurgide Seltsi ja Eesti Veresoontekirurgide Seltsi eestvedamisel Tartus V-konverentsikeskuses unearterite aterosklerootilise kahjustuse ja isheemilise insuldi teemaatilisele pühendatud seminar „Carotid stenosis: from silent atherosclerosis to symptoms“.

Rahvusvahelise seminari fookuses on asümptomaatiline ja sümptomaatiline karotiidstenoos, intrakraniaalsete stenooside käsitus, medikamentoonne ja kirurgiline (sh endovaskulaarne) isheemilise insuldi ennetus. Lektoritena astuvad üles sellised nimekad Euroopa spetsialistid nagu professor Martin Björck (Uppsala, Rootsi), professor Alison Halliday ja dr Richard Bulbulia (Oxford, UK), professor Ellisiv B.Mathiesen (Tromsø, Norra) ja professor Dalius Jatuzis (Vilnius, Leedu). Lisaks on palutud teemaa-tilisi uurimis- ja töötulemusi tutvustama dr Arturas Mackevičius (Vilnius, Leedu) ning dotsent Janika Kõrv, dr Riina Vibo, dr Heli Järve ja dr Sulev Margus Tartu Ülikooli Kliinikumist.

Insult on maailmas jätkuvalt üks juhtivatest surma ja püsiva puude põhjustajatest. Isheemilise insuldi üks tekkepõhjusest on suuremate või väiksemate arterite ateroskleroosiline kahjustus koos tromboembooliliste tüsistustega. Sellest tingitud ajuaine verevarustuse järsk katkemine võib üsna kiirelt tagasi pöör-

dumatuid muutusi põhjustada. Ainult patsiendi õigeaegne jõudmine spetsialiseeritud keskusesse võimaldab eri valdkonna spetsialistide koostöös maksimaalselt efektiivset sekkumist püsiva neuroloogilise kahjustuse ära hoidmiseks. Antud protsess eeldab kindlasti ühiseid arusaamu ja kokkuleppeid nii haiguse ravis kui korduvate atakkide ennetuses. Seetõttu on, lisaks esmatasandi meditsiinüsteemi

informeerimisele ning „aeg on aju“ teadvustamisele, vajalikud ka erialade vahelised arutelud arengusuundade ning seisukohtade jätkuvaks ühtlustamiseks.

Sümptomaatilise ajuisheemia korral rakendatav, Eestiski igapäevaselt kättesaadav, invasiivne (nii kirurgiline kui endovaskulaarne) ravi suuremaid vaidlusi ei tekita, pigem keskendutakse ravimeetodite parendamisele ja

Dr Heli Järve

Foto: Asko Foto

ajastamisele. Küll aga on erimeelsusi asümptomaatilise unearteri kahjustuse ehk isheemilise insuldi esmase ennetuse kohta. Vajab see aktiivset elanikkonna skriinimist või ainult riskigrupi patsientide uurimist? Kas piirduda lihtsalt ateroskleroosi riskifaktorite jälgimisega, korrigeerimisega ja medikamentoonse raviga või lisada sellele agressiivsem vahelesegamine? Neile küsimustele otsitakse vastuseid läbi käimasolevate rahvusvaheliste uuringute, mis võrdlevad konservatiivse, kirurgilise ja endovaskulaarse ravi tulemusi isheemilise insuldi ennetuse efektiivsuse ja ohutuse seisukohalt.

Seminar toimub inglise keeles ning on suunatud eelkõige neuroloogidele, veresoontekirurgidele ja endovaskulaarkirurgia teostajatele, ent ka teiste erialade esindajad on teretulnud. Programm ja registreerimine on leitavad kodulehel www.tartucarotis.ee.

HELI JÄRVE
Arst-õppejõud
kardiovaskulaarkirurgia erialal
Kirurgiakliinik

Dr Mari-Anne Vals kaitses doktoritööd

25. märtsil kaitses Mari-Anne Vals filosoofiadoktori kraadi (PhD (arstiteadus)) taotlemiseks esitatud väitekirja „Congenital N-glycosylation disorders in Estonia“ („Kaasasündinud N-glükosüülamise haigused Eestis“).

Doktoritöö juhendajaks oli professor Katrin Ōunap (dr. med.), TÜ kliinilise meditsiini instituudist. Oponendiks Erik A. Eklund (MD, PhD), Associate professor of Experimental Paediatrics, Clinical Sciences, Lund University, Rootsi.

Kokkuvõte

Kaasasündinud glükosüülamise haigused (KGH) moodustavad kiirelt areneva ainevahetushaiguste grupi ning on põhjustatud valkude ja lipiididega seotud glükaanide häirunud sünteesist. Erinevad valkude N-glükosüülamise haigused on enim diagnoositavad KGH-d ja PMM2-CDG on kõige sagedasem N-glükosüülamise haigus. KGH sümptomid on mittespetsiifilised ja multisüsteemsed. Valikmeetod KGH skriinimiseks on seerumi transferrini isoelektriline fokuseerimine (IEF).

Käesoleva uuringu eesmärk oli juurutada Eestis KGH

Dr Mari-Anne Vals

diagnostikaks transferrini IEF ja hinnata kolme aasta jooksul N-glükosüülamise haiguste esinemist meie patsientide hulgas. Kuuel patsiendil 1230-st esines KGH skriinimisel positiivne tulemus, mis leidis molekulaarse kinnituse.

Esmalt näitasime, et kõige sagedasem KGH Eestis on

PMM2-CDG, mida diagnoositi neljal patsiendil kahest perekonnast. Ühe pere lastel väljendub haigus kerge neuroloogilise vormina, kuid normaalse kognitiivse arenguga, mida PMM2-CDG patsientide hulgas esineb harva. Eesti PMM2-CDG patsientidel oli kõige sagedasem variant PMM2 geenis p.Val131Met.

Teiseks, esitasime tulemusel PMM2-CDG eeldatava sageduse kohta, kasutades Tartu Ülikooli Eesti Geenivaramu andmeid. Leidsime viis erinevat PMM2 heterosügootset mutatsiooni. Kõige sagedasem geenivariant on p.Arg141His kandlussagedusega 1/224. p.Val131Met kandlussagedus on 1/449. Eeldatav PMM2-CDG sagedus Eestis on 1/77,000.

Kolmandaks, kirjeldasime patsienti KGH alatüübiga SLC35A2-CDG ning võrdlesime tema fenotüüpi ja genotüüpi 14 rahvusvahelise patsiendi kliiniliste andmetega. Patsientidele on iseloomulik

mittespetsiifiline neuroloogiline haigus üldise arengu hilistumise, lihahüpotoonia, krampide ning epileptilise entsefalopaatiaga, düsmorfsed tunnused ja lühike kasv. Lisaks võib transferrini IEF olla vale-negatiivne.

Neljandaks, kirjeldasime multisüsteemsete kliiniliste sümptomitega ning uue, seni kirjeldamata KGH alatüübiga patsienti, kellel on KGH alatüübi põhjuseks tõenäoliselt haiguspõhjuslik homosügootne muutus STX5 geenis.

Käesolev uuring näitas, et Eesti patsientide puhul on transferrini IEF on tulemuslik meetod KGH diagnostikas. Skriiningu rakendamine võimaldas lisada uusi kliinilisi ja epidemioloogilisi andmeid erinevate teadaolevate ning uue KGH alatüübi kohta.

KLIINIKUMI LEHT

Kliinikumile omistati esimesena Eestis tubakavaba haigla kuldtase

Tartu Ülikooli Kliinikum läbis edukalt tubakavaba haiglate (Global Network for Tobacco Free Healthcare Services) akrediteerimisprotsessi, mille tulemusel pälvis kliinikum kuldtaseme liikme staatuse aastateks 2018/19–

2022/23. Tunnustus anti töö eest, mida on tehtud ja tehakse haigla peahoone ehk L. Puusepa 8 hoone tubakavabaks muutmiseks ning suitsetamislevimuse vähendamiseks personal ja patsientide hulgas. Hõbetase oli kliinikumil

alates 2012. aastast.

Tunnustus antakse üle maikuu Varssavis.

KLIINIKUMI LEHT

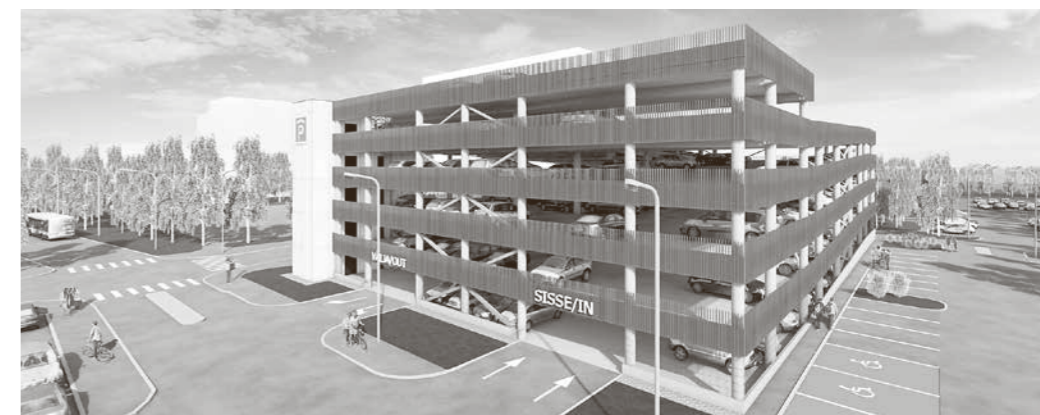

Algab Maarjamõisa parkimismaja ehitus

Aprillis algavad N. Lunini 16 kinnistul ehitustööd Maarjamõisa korrusparkla rajamiseks. 2020. aasta alguseks valmiv parkimismaja on eelduseks meditsiinilinnaku uue, III ehitusjärguga alustamiseks.

Uus ehitatav parkimismaja on kuuekorruselise, brutopinnaga 12 000m², mahutades ära 432 märgistatud parkimiskohata. Parkimismaja valmimine loob võimaluse uue lastekliiniku, kõrvakliiniku ja päevakirurgiakeskuse hoonete ehitamiseks.

Olgugi, et parkimismaja ehitus toob kaasa ebameeldivusi nii kliinikumi patsientidele kui ka töötajatele, palub kliinikumi juhataste liige-haldusjuht Marek Seer mõistvat suhtumist. „Kogu linnaruumis jääb parkimiskohti aina vähemaks, mistõttu on parkimismaja ehitus tulevikku silmas pidades äärmiselt vajalik samm. Parkimismaja ehituse ajal on N. Lunini tänava äärsel kinnistutel parkimine piiratud, mistõttu palume enne vastuvõtetule tulekut varuda aega või kasutada mugavat ühistransporditeenust või miks mitte alternatiivina ke-

Parkimismaja eskiis

vadel alustavat rattaringluse teenust,“ kommenteerib Marek Seer. Ta rõhutab, et ilma parkimiskorralduse ümberplaneerimiseta ei oleks võimalik alustada uue ehitusjärgu ehitustöödega.

Meditsiinilinnaku uues, III ehitusjärgus rajatakse uued hooned lastekliinikule, kõrvakliinikule ja päevakirurgiakeskusele. Uus lastekliiniku hoo-

ne (M-korpus) hakkab paiknema H-korpuse jätkuna erakorralise meditsiini osakonna ehk EMO praeguse parkla asemel. Erakorralise meditsiini osakonna parkla kavandatakse maa alla. Teine uus hoonne on planeeritud praeguse C-korpuse asemele ning uue ehitamiseks tuleb vana hoonetiibi lammutada. Tulevasse C-korpusesse rajatakse kõrva-

kliinik, uus operatsiooniplokk nii päevakirurgiliste kui ka stationaarsete patsientide jaoks, naistekliiniku peresekus ning samuti hakatakse seal ravima näo- ja lõualuudekirurgia eriala patsiente.

III ehitusjärgu ehitus algab eeldatavasti 2020. aasta alguses ning valmib aastaks 2022.

KLIINIKUMI LEHT

Kliinikumi arstid löövad kaasa noorte silmaringi laiendamisel

Rahvusülikooli 100. sünnipäeva puhul korraldatakse loengusari, mille raames peavad teadlased, õppejõud ja kraadiõppurid 2019. aasta jooksul Eesti koolides sada loengut.

Loengusarjas löövad aktiivselt kaasa mitmed Tartu Ülikooli Kliinikumi arstid, oma teadmisi jagavad noortega prof Katrin Ōunap, dr Tiia Reimand, dr Piret Laidre, dr Tiina Kahre, Pille Tammur, dr Heili Varendi ja dr Kuldar Kaljurand.

Kliinilised geneetikud tutvustavad loengusarjas oma eriala ja igapäevatööd, muu-

Foto: Andres Tennus

Dr Tiia Reimand

hulgas räägitakse sellest, kas vähk võib olla pärlilik; kuidas

saada teada, kas sünnib terve laps, pärilikest harvikaigustest – kuidas neid tänapäeval uuritakse ja ravitakse; kuidas diagnoositakse Downi sündroomi.

Dr Kuldar Kaljurand tutvustab õpilastele, mida kaetab silmakae. Dr Heili Varendi räägib vastsündinu tervise tähtsusest inimese tervise nurgakivina.

Loengusarja eesmärk on pakkuda õpilastele võimalust saada osa teadus- ja õppetööst. Registreerumine kevademestri loengutele on koolidele avatud. Sügissemestri loengute ideekorje algab augustis ja teemad avaldatakse koolidele septembri esimesel nädalal.

KLIINIKUMI LEHT

Ühendlabor annab välistudengitele mitmekülgse praktikavõimaluse

Tartu Ülikooli Kliinikumi ühendlaboris on aasta algusest Erasmus+ programmi raames praktilisi välistudengeid nii Portugalist kui Belgiast. Lisaks praktilisele tööle laboris valmib noortel siin ka lõputöö.

Noorte praktiseerimist koorideneerib ühendlaboris laborispetsialist Aivar Orav, kuid praktika juhendamisele on haaratud ka teised töötajad.

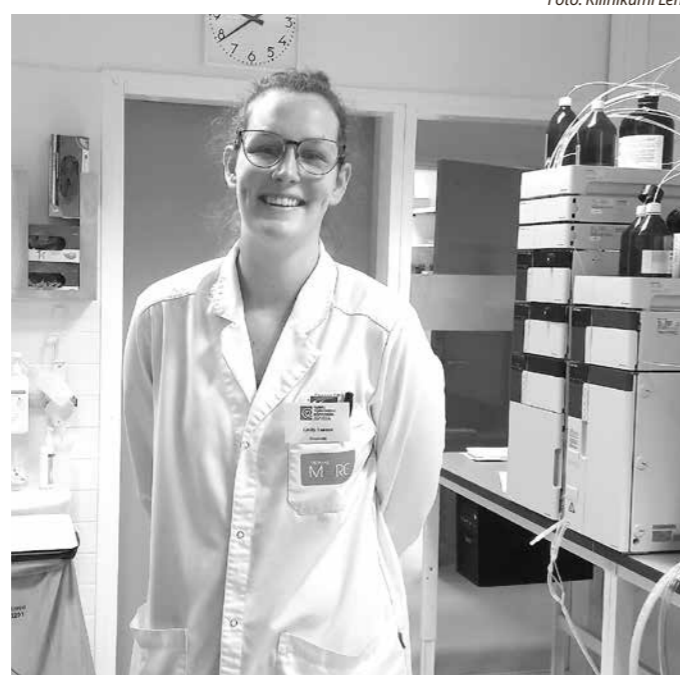
Kogemusi jagab Belgiast Eestisse praktikale tulnud Emily Sannen.

Miks te otsustasite tulla Eestisse praktikale?

Õpin Belgias biomeditsiini meditsiinis, mitte farmatseutilisel, suunal. Eesti ei olnud tegelikult mu esimene valik, esimene valik oli Lõuna-Aafrika, aga sinna olin võimalik minna ainult kahel tudengil ja mina olin kolmas. Eesti oli minu teine valik seetõttu, et see pole riik, kuhu ma niisama puhkusele tuleksin. Nägin võimalust tulla siia ja näha riiki teistmoodi.

Millised on teil muljed Eestist?

Mulle meeldib lumi, Belgias ei ole eriti palju lund. Inimesed on kenad, ka siin haig-

Emily Sannen ühendlaboris

las on inimesed sõbralikud. Ilm muutub siin tihti, vahepeal sajab, siis on jälle päikeline. Mulle meeldib linna ümbruskond, loodus ja met-

sad, Belgias ei ole meil neid enam palju.

Lisaks Tartule olen käinud Riias. Mul seisab ees veel paar nädalat praktikat Tallinnas.

Loodan näha rohkem Eestist siis, kui mu vanemad mind aprillis külastavad ja auto rendivad. Iga hetk ja päev Eestis on olnud uus kogemus.

Millised on teie muljed aga kliinikumist?

Belgias on meil suurtes linnades suured haiglad ja väikestes linnades väiksemad. Siin on suurtes linnades suured haiglad ja ravi suunatakse suurtesse haiglatesse. See on Belgiast väga erinev. Kliinikum on nii suur, siin võib ära eksida. Esimesel nädalal, kui ma siin olin, olid mul õnneks abiks teised välistudengid Daniella ja Mariana, kes aitasid mul orienteeruda.

Mida olete ühendlaboris teinud?

Olen praktiliselt kliinilise keemia ja laboratoorse hematoloogia osakonnas, enamasti aega sellest kliinilise keemia tööloogis, kus viisin läbi igapäevast kvalitee-

► dikontrolli ning mulle selgitati masinate toimimist ja funktsioone. Nädala olin laboratoorse hematoloogia tööloogis, tegin hematoloogilisi, koagulatsiooni ja uriinianalüüse. Mulle on näidatud peaaegu kõike, mis siin ühendlaboris teha saab. Loodan olla veel nädala mikrobioloogias.

Mida te veel õppida sooviksite?

Tahaksin näha mikrobioloogia võimalusi ja kuidas seda Eestis tehakse. Kõrgkoolis teeme paljusid asju käsitsi, siin on võimalus töötada seadmetega ja neid praktilises töös kasutada. Olen Eestis praktiliselt veel 2,5 kuud, sellest kliinikumist neli nädalat.

Millised on teie tulevikuplaanid?

Pärast siinset praktikat lõpetan oma õpingud Belgias, pean augustis veel kaks eksamit tegema ning lõpetan ülikooli siis septembris. Tahaksin töötada oma kodu lähedal haiglas, kas siis mikrobioloogia valdkonnas või teha üldisemat laboritööd.

hoiu Kõrgkool saadab meie meie oma üliõpilasi regulaarselt ja tuleb ka teisi huvilisi, nii arstiõppes kui ka mõnelt loodusteaduse õppekavalt n-ö „tutvumispraktikale“, kelle jaoks meil on olemas lausa oma õppeprogramm. Meie kogemus on positiivne ning olgugi, et end tuleb uute teemadega kurssi viia ja oma igapäevast rutiinist välja tulla, on õppimise moment kindlasti positiivne.

AIVAR ORAVAT
küsitles LIINA RAJU

Vanema roll autistlike laste kommunikatiivsete oskuste arendamisel

Tartu Ülikooli Kliinikumi psühhiaatrikliiniku laste ja noorukite vaimse tervise keskuse logopeed Katre Kandimaa osales kliinikumi arendusfondi toel 28.–31.01. 2019 Vaasa Ülikoolis Haneni keskuse (The Hanen Centre) More Than Words programmi koolitusel – „The Hanen Program for Parents of Children with Autism Spectrum Disorder“.

Pervasiivse arenguhäire üheks tunnuseks on kõneprobleemid, kommunikatiivsete oskuste vähesus või puudumine. Kommunikatsioon on olulisel kohal iga inimese elus. Kommunikatsiooni vahendusel kontakteerume üksteisega, jagame ideid, anname teada oma vajadustest või kirjeldame, kuidas me end tunneme. Autistlikud lapsed seisavad suhtlemist nõudvates olukordades igapäevaselt silmitsi väljakutsetega. Nende õppimise iseärasused (ainulaadsed huvid), sensoorsed eelistused ning omapärane käitumine muudavad suhtlemise raskeks.

Enamasti oleme harjunud mõttega, et erivajadusega lapsed peaksid arenguprobleemidest tingitult võimalikult palju saama abi logopeedidelt ning eripedagoogidelt. Kindlasti on see õige. Veelgi olulisem on teadvustada, kui suur roll lapse toimetuleku toetamisel lasub siiski vanematel ja perekonnal, kus laps igapäevaselt viibib. Iga vanema sooviks on luua oma lapsele arenemiseks parimad tingimused. Vanematel on selleks ka väga head võimalused, sest nad on kõige tähtsamad isikud lapse elus, hoolivad oma lastest kõige rohkem ja tunnevad oma last kõige paremini.

Haneni keskuses on tegeletud vanemate õpetamisega 40 aastat. More Than Words programmi peamiseks eesmärgiks on suurendada efektiivsete ning teaduspõhiste meetodite tutvustamise ning käsitlemise kaudu vanemate osalust lapse sotsiaalsete ning

Foto: Tarmo Niine

suhtlemisoskuste arendamisel.

Vanematele mõeldud programm on jagatud rühmatreeninguteks (8 kohtumist) ja individuaalseteks kodukülastusteks (3 korda), mille tulemusena analüüsitakse videosalvestusi ning antakse peredele tagasisidet. Programmi võib läbida ka üks pere individuaalselt. Grupi soovitavaks suurus on 16 inimest ehk 8 peret.

Logopeedi ülesandeks on juhendada vanemaid kasutama erinevaid võtteid ja seksimisstrateegiaid igapäevastes tegevustes koduses keskkonnas ning anda praktilisi nõuandeid ja soovitusi lapse suhtlemisoskuste parandamiseks.

Programmi käigus õpivad vanemad:

- kuidas (milliseid vahendeid kasutades) suhtleb laps praegu ja milline oleks järgmine samm suhtlemisoskuste arendamisel;
- kuidas laps võiks omandada uusi kommunikatiivseid oskusi kõige efektiivsemalt ja kuidas kasutada ära lapse eelistusi/eripärasid suhtlemisoskuste arendamisel;
- mis motiveerib last kõige enam suhtlema;
- kuidas igapäevategevusi kasutusele võttes arendada

- lapse suhtlemisoskust;
- kuidas aidata last kõnest paremini aru saama;
- kuidas arendada lapse mänguoskusi;
- kuidas aidata last sõprade leidmisel.

Uuringud on näidanud, et programmi lõpetanud vanemad teavad, millisel suhtlemistasemel on laps ja seavad oma lapsele realistlikke suhtlemiseesmärke ning on osavõtlikumad lapse suhtlemiskatsete märkamisel. Vanematel on rohkem teadmisi suhtlemisoskuste arendamise ja lapse kõne arengu kohta. Nad tähtsustavad lapsega suhtlemisel ühiseid huvisid ja on teadlikud selle mõjust suhtlemisoskuste arendamisel. Nad peavad oluliseks lapsega koostööd ja muudavad vajadusel keskkonda, et motiveerida last rohkem suhtlema.

Kokkuvõtvalt

Töö vanemate ning peredega on siiani olnud üks osa minu igapäevast tööst. Programmis osalemine andis mulle juurde hulgaliselt teadmisi, mõtteid ja ideid autistlike või kommunikatsiooniraskustega laste vanemate nõustamisel. More Than Words koolitusel saadud teadmised võimaldavad mul efektiivsemalt ja julgemalt kaasata vanemaid oma laste kommunikatiivsete oskuste arendamisel.

KATRE KANDIMAA
Psühhiaatrikliiniku laste ja noorukite vaimse tervise keskuse kliiniline logopeed

KOMMENTAAR

Mida teie, Aivar Orav, spetsialistina noorte praktikale võtmisest kasu saate?

Emily ja portugali tudengid teevad siin ka oma lõputööd. Lõputööd rakendus- kõrgharidusõppes on tavaliselt praktilise suunaga ja valitud teemad osa minu igapäevastest tööst. Lõputöö juhendamiseks pean ise süvendatult materjali läbi töötama, see annab õppimise impulsi mulle endale, aga samal ajal materjal, mida üliõpilased koguvad ja mida me läbi töötame ning seminari vormis

arutame, on samuti väga väärtuslik. Välistudengite puhul on kindlasti oluline väliskontaktide loomine: me suhtleme küll tudengiga siin, aga samal ajal ka tema juhendamiseks. Nad on meie kolleegid Euroopas, kellega saame ka tulevikus koostööd teha.

Kuidas iseloomustaksite Emilyt ja siia tulnud portugali noori?

Neil on väga hea ettevalmistus, nad oskavad lennult arvutada lahuste kontsentratsioone ja käeline oskus on laitmatul tasemel. Emily kohan-

dub väga kiiresti, hakkab peaaegu kohe iseseisvalt tööle. Tal on hea pealehakkamine, pole olnud olukorda, millega ta poleks hakkama saanud.

Siia tulnud noortel on väga pikk praktika Eestis, nende praktika on teisiti ülesehitatud kui Eestis. Eestis on bioanalüütikute kõrgkoolivälise praktika jaotatud alates esimesest kursusest lühematele perioodidele, et üliõpilane saaks praktilist õpet järkjärgult seostada õpetatavaga, mis muutub õppe arenedes keerukamaks. Kõrgkoolivälise praktika on ülesehitatud

just sellisel vastavalt üliõpilaste ja õppejõudude tagasivõtmisele. Väga oluline on siinkohal, et üliõpilane mõistaks juba esimesel semestril, milline töö ja keskkond teda ees ootab, et ta saaks vajadusel oma valikut aegsasti muuta.

Mida tahaksite veel lisada?

Üliõpilaste õpetamine oma töö kõrvalt on lisakoormus laboritöötajatele, eriti veel kui tuleb õpetada võõrkeeles. Praktikantide õpetamisega oleme me ju üldiselt harjunud, kuna Tartu Tervis-

Mentorlusprogramm loob sideme tudengite ja vilistlaste vahel

Tartu Ülikool on käivitanud mentorlusprogrammi, mida pakutakse vilistlastele ja Tartu Ülikooli üliõpilastele, et viia kokku kogunud juhid ja üliõpilased, et jagada kogemust.

Mentorlusprogramm on mõeldud motiveeritud tudengitele, kes soovivad Eesti oma ala tippudele kogemusi ja inspiratsiooni ammutada ning tulevikus millegi maailma muutvaga hakkama saada.

Tiina Freimann on lõpetanud Tartu Ülikoolis õendus-teaduse diplomioppe, magistrioppe ja meditsiiniteaduste doktorioppe. „Tartu Ülikooli kolmekordse vilistlasena tundsin soovi omalt poolt panustada ning midagi ülikoolile tagasi anda selle pika õppimise järel,“ selgitab Tiina Freimann mentorlusprogrammis osalemist. „Samuti on see võimalus värskendada natuke teadmisi supervisiooni ja mentorluse valdkonnas. Olen kunagi Soomes Kymenlaakso suveülikooli baasil saanud juhtide superviisori ja mentori ettevalmistuse, tahtsin täiendada oma mentorioskusi. Programm on ka mentori-le väga kasulik, kuna mentorlusseminaridel käsitletakse erinevaid teemasid ja antakse mentoritele tuge juhendamiseks. Usun, et sellest on mulle kasu ka igapäevatoos.“

» Soovin näha tervishoius suuremat pilti

Programmi eesmärk on tudengite kasvatamine tippspetsialistide ja -juhtide mantlipärijateks. Programm on väga lai ning hõlmab väga erinevate valdkondade tudengeid ja tippspetsialiste, mentorid on leitud Tartu ülikooli vilistlaste hulgast. Programmis said osaleda need mentorid, kelle vastu tundsid huvi ka tudengid ning kelle jaoks leidis

Marge Vaikjärv

tudengite hulgas mentii.

Tiina Freimanni mentii on meditsiiniteaduste valdkonna 6. kursuse üliõpilane Marge Vaikjärv. Marge Vaikjärv on üliõpilasesindaja kliinilise meditsiini instituudi nõukogus. Vaikjärve eesmärk programmis on selgitada enda jaoks tööalase karjääri võimalusi töökorralduse ja juhtimise valdkonnas. Vaikjärvel ja Freimannil olid varasemalt kokkupuuted ülikoolis, terviseedenduse loengutes.

„Olen olnud pikka aega üliõpilase esindaja – instituudi, ülikooli ja riigi tasandil. Seega olen pidanud alati süsteemidesse süvenema, mudeldama ja vaatama "suurt pilti". Arstiteaduse tudengina on suurim pilt, milleni tavaliselt jõuame, patsient ja tema lähedased. Soovin aga näha ka tervishoius suuremat pilti ning kuna see osa on õppekavas vähe esindatud, siis just seda läksingi mentorlusprogrammist otsima. Sellega seoses on küsimusena kerkinud tulevased karjäärivõimalused ja valikud, mida nende võimaluste ava-

Foto: Kaarel Kree

tab oma küsimused, millele siis kohtumisel vastatakse ja mille üle arutletakse. Kohtumistel on avatud ja vaba vestlus, kuid läbitakse ka kindlad teemad – käsitletakse juhtimisalase karjääri eeldusi, karjääri planeerimist, juhtimiseks vajalikke oskusi ning mitmeid teisi töökorralduse ja juhtimisega seotud teemasid.

„Mentorlusprogramm annab võimaluse oma õppes omandatud teadmised hoopis teise perspektiivi seada ning ühe patsiendi või kogukonna tasandist kõrgemalt tervishoiusüsteemi vaadelda. Lisaks loomulikult karjääriplaneerimise aspekt. Kuid läks nii, et esimestest jutuajamistest mentoriga selgusid veel mõned aspektid, mida sellest mentor-mentii suhtest saada võib, näiteks oma juhtimisstiili läbimõtlemine. Minule väga meeldib, et ülikooli poolt on lisaks mentorite-mentiide kokkuvõimisele korraldatud ka seminarid erinevatel teemadel (nt agiilne juhtimine, edukas vanemine jne). See aitab järje peal püsida ning jagada kogemust ka teiste mentormentii paaridega,“ tutvustab Vaikjärv oma kogemust.

Mentorlusprogramm algas 24. jaanuaril ning lõppeb 17. mail ühisseminariga. „Programmi avaseminar oli üsna rohkearvuline, kui kõik need esimesel kohtumisel osalenud jõuavad lõpuni, siis on see üsna edukas programm. Usun, et programmist on kasu ja loodan, et see jätkub. Kui ka üks inimene, üks üliõpilane, saab natuke tuge oma karjääri planeerimisel, siis on see aina kasuks,“ hindab Freimann programmi edukaks.

LIINA RAJU

Arstiteaduse töövarjupäev

Sellel kevadel on võimalik meie majas näha eri osakondades uusi nägusid. Nimelt toimub märtsis, aprillis ja mais ülikooli arstiteaduse töövarjupäev, mis võimaldab arstitudengitel tutvuda lähemalt huvipakkuva erialaga.

Sel aastal osutusid tudengite seas kõige populaarsemateks varjuvalikuteks üldkirurgia, erakorraline meditsiin, günekoloogia, onkoloogia, neuroloogia ja anestezioloogia. Kokku oli nõus endale varju võtma 49 residentit ning projektis soovis osaleda 227 tudengit. Töövarjupäev toimub ka teistes tervishoiuasutustes üle Eesti: Ida-Tallinna Keskhaigla, Põhja-Eesti Regionaalhaigla, Lääne-Tallinna Keskhaigla, Pärnu Haigla, Viljandi Haigla, Raplamaa Haigla, Medicum jt.

Miks on üldse vaja korraldada töövarjupäeva? Eesti Arstiteadusüliõpilaste Seltsi töötab selle nimel, et maailma kõige tervemad ja õnnelikumad inimesed elaksid Eestis. Üks komponent sellest oleksid õnnelikud ja oma valikuga rahulolevad arstid, kelle jaoks töö pakub nii põnevust kui ka sobib hästi tulevase eriarsti isikuomadustega. Paraku arstiõpe ei saa alati kajastada eriarsti igapäevatoöd realistlikult ning vastava aine tsükklis näeme väga väikest osa sellest, mis meid tulevikus võiks oodata. Samuti ei pruugi prakti-

Dr Reedik Pääsuke koos arstitudengitega

kumis nii põnevana tundunud eriala sobida igale sellest aineist vaimustuses olevale tudengile. Selle eriala töö võib nõuda head stressitaluvust ning julgust teha kiireid otsuseid, mis paraku pole igapäevale antud.

Ka vastupidi aktiivsele ja tegutsejale tudengile võib rahulik eriala olla igav ja mittemotiveeriv. Seetõttu kasvõi üks koos huvitava eriala residentide või noorarstiga veedetud päev aitaks tudengil paremini

mõista, millist tulevikku tema endale soovib.

EVELINA GRETŠKO
Arstiteadus, 4. kursus

KOMMENTAAR

Töövarjupäev pulmonoloogia- ja torakaalkirurgia osakonnas

Osalesin töövarjupäeval eelmise aasta kevadel ning andud valikute hulgast otsustasin pulmonoloogia residentuuriga rohkem tutvavaks saada. Kohapeal õnnestus mul näha nii pulmonoloogia residentide igapäeva tööd kui ka torakaalkirurgide tegemisi. Kirsiks tordil oli võimalus operatsioonil assistee-

rida. Jäin töövarjupäevaga väga rahule ning olen tänulik, et on inimesi, kes sellist võimalust tudengitele pakuvad. Praktikumides teooria õppimine ja parematel päevadel ka patsientidega töötamine aitab küll erialaga tutvavaks saada, kuid nähes, kuidas toimub osakonnas reaalne igapäeva töö, tekib ametist oluliselt parem ettekujutus.

SOLVEIG VERBU
Arstiteadus, 5. kursus

Foto: Krööt Aab

Tartu Ülikooli Kliinikumi kevadkonverents

Traditsiooniline kliinikumi kevadkonverents „Nimkeskne tervishoid – eesmärk või teekond?“ toimub 10. mail Dorpati konverentsikeskuses.

KLIINIKUMI LEHT

Kliinikumi esindajad osalesid Balti Assamblee Heaolukomisjoni istungil

7.–8. märtsil osalesid juhatuse esimees Priit Eelmäe ja transplantatsioonikeskuse direktor Virge Pall Riias Balti Assamblee Heaolukomisjoni istungil ekspertidena Eesti delegatsiooni koosseisus.

Kliinikumi esindajate ettekanded andsid ülevaate organisirdamise arengutest ja võimalustest Eestis ja Balti riikides.

Balti riikide heaolukomisjoni istungi eesmärk oli vahetada naaberriikidega kogemusi ning leida koostöökohad organsirdamise, ravi- ja meditsiiniseadmete ning kriisilukordade puhul.

KLIINIKUMI LEHT

Maarjamõisa polikliiniku rekonstrueerimine edeneb jõudsalt

Oktoobris alguse saanud rekonstrueerimistööd L. Puusepa 1a polikliinikuhoones on jätkunud graafikujärgselt. „Toimunud on lammutustööd ning kolmas korrus hakkab vaheseinte osas ilmet võtma. Lammutustööd veel ka jätkuvad ning suur osa töödest seisab alles ees, kuid praeguseks valminud tööd on kulgenud nii nagu ajaliselt planeeritud,“ kommenteerib Tartu Ülikooli Kliinikumi ehitusjuht Merli Korbun.

Need ruumid, mis on uues kaasaegses tervisekeskuses edaspidi perearstide käsutuses, peaksid valmima 2019. aasta lõpuks. Praeguseks on valmis saanud näidiskabinet III korrusel, mida perearstidele esitleti 22. märtsil.

Pärast III korruse valmimist jõuavad rekonstrueerimistööd II korrusele. Lisaks sellele toimuvad suvel juunist augustini renoveerimistööd L. Puusepa 1a fuajees. Sel ajal toimub hoonesse sisenemine maja külgmiste uste kaudu.

Hetkel toimuvad L. Puusepa 1a maja lammutustööd neljandal korrusel ning ette-

Foto: Kliinikumi Leht

L. Puusepa 1a IV korrus

valmistustööd viienda korruse ehitamiseks. Seetõttu kolib südamekliiniku ambulatoorne osakond aprilli lõpuks L. Puusepa 8 ruumidesse. Ka androloogiakeskus kolib IV korruselt II korrusele, pärast sealse remondi lõppemist.

Tervisekeskuse rekonstrueerimistööde lõppedes kolib L. Puusepa 1a hoonesse ka kliinikumi stomatoloogia kliinik senisest Raekoja plats 6 majast ning kaasajastatud ja laiendatud õpperuumid saab enda käsutusse ka peremeditsiini ja rahvatervishoiu instituut.

Mahukate rekonstrueerimistööde maksumus on ligi 12 miljonit eurot, millest 2 miljonit on Euroopa Regionaalarengu fondi toetus, eesmärgiga ehitada L. Puusepa 1a hoonest kaasaegne tervisekeskus. Kliinikumi omafinantseering tervisekeskuse rajamiseks on 10 miljonit eurot.

KLIINIKUMI LEHT

Euroopa Liit
Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid

Eesti
tuleviku heaks

?

Kes on pildil?

Vastuse palume saata 15. aprilliks e-postiga aadressile Helen.Kaju@kliinikum.ee või tigupostiga aadressile Kliinikumi Leht, L. Puusepa 8, 50406 Tartu. Õigesti vastanute vahel loositakse välja Kliinikumi Lehe aastatellimus. Head nuputamist!

Veebruari pildimäng:

1993. aastal osales orienteerumise juunioride maailmameistrivõistlustel dr Arno Ruusalepp. Kõik laekunud vastused olid õiged, ent loosi tahtel võitis lehetellimuse Jaak Lehtsaar. Palju õnne!